

Yleisanestesiassa tai laskimosedaatiossa tehtävä suu- ja hammassairauksien hoito

Suu- ja hammassairauksien hoito tehdään yleisanestesiassa tai laskimosedaatiossa, mikäli hoito tavanomaisin keinoin ei ole aiemmin onnistunut tai sen onnistumiselle ei ole edellytyksiä. Ennen yleisanestesia- tai laskimosedatiohoitoon lähettämistä selvitetään, onnistuisiko hoito ja olisiko se tarkoituksenmukaista tehdä hereillä käyttäen lievää sedaatiota rentouttavilla lääkkeillä hammaslääkärin valvonnassa.

Kiireettömän hoidon perusteet

Alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret, joiden suu- ja hammassairauksien hoitoa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä hereillä

Esimerkkejä:

- Alle 4-vuotiaat lapset, joilla on laajasti karioitunut hampaisto
- Toimenpide on laaja tai vaativa suhteessa potilaan ikään
- Hampaiden kovakudoksen kehityshäiriöt
- Vaikeat traumahampaiden hoidot
- Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret, joilla on laaja hoidontarve ja esimerkiksi paljon päivystyskäyntejä ja keskenjääneitä hoitojaksoja
- Vakava yleissairaus
- Ko-operaatiovaikeus esimerkiksi kehitysvamman vuoksi
- Hammashoitopelko (lähettävä yksikkö järjestää pelon hoidon)

Hoidon suunnitteluun ja toteutukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska hoidossa tehtävät valinnat voivat vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen erityisesti kehittyvässä hampaistossa.

18 vuotta täyttäneet henkilöt, joiden suu- ja hammassairauksien hoitoa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä hereillä

Esimerkkejä:

- Erittäin laaja hammashoidon tarve
- Syrjäytymisvaarassa olevat henkilöt, joilla on laaja hoidontarve ja esimerkiksi paljon päivystyskäyntejä ja keskenjääneitä hoitojaksoja
- Vakava yleissairaus
- Ko-operaatiovaikeus esimerkiksi kehitysvamman vuoksi
- Vaikea hammashoitopelko (lähettävä yksikkö järjestää pelon hoidon)

Ennen yleisanestesia- tai laskimosedatiohoitoon lähettämistä:

- Hampaiston ja leukojen panoraamatomografia-kuvaus
- Oikomishoidon erikoishammaslääkärin tai muu tarpeellinen erikoisalakohtainen konsultaatio, mikäli lapsen pysyvät hampaat ovat laajasti vaurioituneet ja hampaanpoistot todennäköisiä
- Tarvittaessa sosiaalihuollon tuen järjestäminen asiakkaalle/perheelle
- Tehostetun ehkäisevän hoidon järjestäminen ja omahoitoon sitouttaminen
- Tulkin tarpeen selvittäminen

Lähetteestä tulee ilmetä:

- Kiireellisyysluokka, kattava anamneesi tilanteesta, pituus ja paino
- Lähettävän hammaslääkärin arvio siitä, hyötyykö asiakas konsultaatiokäynnistä

Yleisanestesia- tai laskimosedaatihoidon jälkeen:

- Jatkohoito-ohjeet kirjallisena potilaalle ja lähettävälle yksikölle
- Perusterveydenhuollossa
 - Kontrollikäynti (mm. purennan tarkistus)
 - Tiheä seuranta ja ylläpitohoito
 - Asiakkaan ja hänen perheensä tuki (tarvittaessa myös ravitsemusterapeutti, sosiaalihuollon ammattilaiset jne.)

Työryhmä: Risto Kontio, Hellevi Ruokonen, Merja Auero, Anja Eerola, Mari Heinonen, Seija Hiekkanen, Sebastian Kaste, Sakari Kärkkäinen, Marjaana Nissinen, Anne Nordblad, Matti Pöyry, Liisa Suominen

Yhteyshenkilö: Merja Auero (merja-liisa.auero@stm.fi)